

Передплата

на «РУСЛАНА» киносить:

в Австрії:

на пів рік	20 кор.
на рік	40 кор.
на чверть року	5 кор.
на місяць	1-70 кор.

За границю:

на пів рік	16 рублів
	або 36 франків
на рік	8 рублів
	або 18 франків

Поодинокі члени по 16 сот.

РУСЛАН

«Виреш ми очі і душу ми вицвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска» — 3 Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5½ год. пополудни.

Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровского (Хорунчини). Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавемана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні доносеня по 3) с. від стрічки.

Третій голос з чеського табору.

(X) В короткім протязі часу відозвали ся з чеського табору оден по другім голоси трех найвизначніших заступників чеського клубу про вигляди осінної сесії ради державної і про потребу уступок правительства в користь чеського народу. Недавно говорив в Бистриці заступник голови молодочеського клубу др. Странський, моравянин, вельми остро, погрожуючи обструкцією. Після него виступив голова клубу др. Пацак з листом до «Slav. Correspondenz», якому ми присвятили на днях окрему статю. А тепер промовляв еще президент посольської палати др. Жачек, також моравянин, в Босковичах. Голоси сї ріжняться в дечім поміж собою що впадає в очи з огляду на дотеперішню карність клубову, одначе всі згідні в тім, що порозумінє з Чехами повинно випередити німецько-чеське порозумінє.

Ріжницї, які виринули в поглядах трех визначних заступників чеського народу в поглядах що до чеських домагань від правительства, викличуть очевидно іронічну радість в німецькім таборі і чимало утруднять справу Чехам. Др. Странський, котрий доси не дуже високо цинив внутрєнню урядову мову, заявив тепер, що она не меньше важна, як моравський університет, а др. Жачек з досадю зазначив, що такі справи не надають ся до прилюдної розправи і не годить ся відкривати своїх намірів перед противником. Др. Странський говорив воєвничо і з повною сьвідомости побіди, однак в дійсности справа представляє ся инакше, наколи від слів треба перейти до діл. Хто говорить про побіду, той вірить кріпко в поразенє противника, а коли має ся дійти до порозуміння, то треба зречи ся упокореня противника.

Др. Жачек говорив розважніше, впевняв, що Чехи справді, думаючи про порозумінє з Німцями, для того радіби виминати війни з Німцями, щоби не довести до можливого поразеня Чехів. Він бажає собі забезпечити також відворот. Віцепрезидент ради державної знає добре відносини і переконаний о тім, що воєнні труби не звальять ерихонських мурів. Передчасним трубленєм ще нічого не осягне ся, а тоді треба зарубіти, як інші способи не допишуть. Тепер ще непожадно сумнівати ся що до порозуміння, а недалеко будуччина покаже, чи се можливо буде перевести хоч провізорично. Покищо булоби бажаним щоби чеські проводирі згодили ся на одноцілну програму урядову і довірочну. Урядова повинна би містити в собі чеські домаганя, а довірочна се, від чого би ніяк вже відступити не можна. Тоді аж, колиб правительство показало ся неприхильним, а Німці неуступчивими, настала би пора рішуча виступити, але передчасні погрози не роблять доброго вражіння. Доси були Чехи дуже зручними тактиками (нажаль багато поважних політиків, між иньшими вельми спосібний др. Енгель, уступили з ріжних причин з поля) і в тім напрямі перевисшали Німців. Від якогось часу справа повернула

ся в їх некористь. Чехи деколи виступають незручно, а навпаки Німці стали розважнішими. Німці доси в справі порозуміння не вихопили ся з нічим нерозважним, властиво мовчали, тямлячи на відому приповідку що бесіда срібло, а мовчанка золото. Для того лешке буде їм поступати, як Чехам, котрі устами дра Странського вже поперед заповіли, що мусять побідити.

Наша церков в Америці.

Андрей Шептицький Митрополит Галицій, всечестному духовенству епархій.

(Конець).

Справа переходу з обряду на обряд лиш тоді приходять до рішеня св. Отця на підставі представлення Пропаганди, коли ординарияті обох обрядів своє мніє вискажуть. В разі суперечного мніє обох ординариятів рішає очевидно Папа, але кождому з єпископів вільно і лично справу свою поперти, а евентуально се мати може більший вплив.

Наша нещасна доля хотіла, щоби справа Тучац, неfortunно для нас закінчена, рішала ся в часі хороби єпископа перемиского.

Офіційально справа переходу з одного обряду на другий рішає ся все після конкордії і як не можемо нічого більше жадати, як щоби право церковне було в тім згляді виконане, так і самі до того права мусимо прилягнути з беззглядною улеглєстїю і точностию. Не малого однак значіння в подібних справах є не офіційна, а часом і не легальна воля сторін, котрі в тім згляді не уважають на право церковне.

До волі захованя права церковного ми не можемо людей змушати, можемо однак впливати на них всіми способами, якими Христос на душі людські впливає.

При усильві, а Божій нашій праці, легко нам буде наших вірних так до церкви привязати, щоби ми не мали причини бояти ся їх відступленя від обряду.

Великоліпе нашого богослуженя, краса нашого церковного сьвіту, все то само собою людей до церкви привязує, очевидно тоді, коли в тім богослуженю і в тім сьвіті все достроєне до єго поваги і краси. Як до того приступить ревна праця душпастирска при богослуженях і в свовідальницях, старанно приготовані і повні Христового духа проповіді, ніколи не занедбана катехизація і вітцівська опіка душпастиря над всіми єго вірними, будемо могли на певно числити, що наші вірні привяжуть ся до нас. З самої природи річи праця душпастирска понята в широкім значіню праці і любви Христової навязує поміж сьвященником а вірними, врученими єго опіці, звязи так сердечної любви і довіря, що ті звязи стають сильнішими від приписів права церковного.

З того всего слідує, що зі згляду на наші справи галицькі не маємо причини старати ся о яку небудь зміну, що-до їх трактованя в Римі.

Друга однак справа є тісно звязана з першою. Тою справою, котра з немалим непоковм займає всіх, се справа наших виходців в Америці.

Вже від кількох літ однодушно бажамо і стараємо ся о те, щоби могли бути утворені в Америці відрубні вікаріяті, а з часом єпископства.

Для чого однак як-раз сего року зросло заневоковне сего, не єсьм в силі собі витолкувати, бо не думаю, щоби на загальне мніє між духовенством в тій справі могли вплинути голоси, поміщені в декотрих часописях американських, котрі вже від давна заявля єтановиско прями вороже для Церкви і віри. То певно, що від літ не було хвилі, в котрій би ся справа лучше стояла, як в тім році.

Поминаючи вже успішну і обильну працю нашого місіонаря, висланого мною тому рік до Канади, де доси не було жадного руского сьвященника, зроблено сего року перший крок наперед в справі унормованя відносин нашої американської церкви через рішенє, що всіми справами церквей руских в Канаді і в Сполучених Державах мають зайняти ся осібні до Америки вислані візитатори.

В порозуміню Престола Апостольского з правительством австрійским, котре було речником сєї справи є назначений для Канади візитатор з нашої церковної провінції, а для Сполучених Держав сьвященник з одної з епархій угорських.

Для нас було би рішучо ліпше, як би візитатором в Сполучених Державах був зістав оден з наших сьвященників; коли однак зважити ся, що руских сьвященників в Америці є 49, а з того 12 з Галичини а 37 з Угорщини, не можна дивовати ся, що стало ся так, як стало ся. Голос Угорщини в нашій монархії є як звісно дуже важним.

Принцип же, на котрім опираємо ся, в зглядах єрархічних є очевидно не ріжниця народностей, а ріжниця обрядів. Зрештою Русинів угорських і нас ділить не народність, а лиш повяте тої самої народности.

Хотий назначений візитатор є угорским Русином, і для того могли би єго наші сьвященники в Америці підозрівати о тенденції мадяризованя наших людей, не мають однак найменшої причини підозрівати єго о тенденції латвізації. Але і тенденція мадяризованя в Америці не є страшна, бо і мадярські Русини на ґрунті американським отрясають ся з впливів мадярських і стають більше Славянами.

Дорога, котрою ми могли би з часом дійти до самостійного єпископства, була би як-раз захвати звяз з теперішнім візитатором і старати ся ужити єго впливу для піднесеня наших справ в Америці. Бо того по нїм надємо ся, що буде рішучим речником всіх справ нашого обряду, як взагалі всі рускі сьвященники на Угорщині дбають о обряд певно не менше як ми.

Горстка наших сьвященників в Америці поступила инакше, на скликанім вічу всенароднім піддали способом зовсім не церковним під загальну дискусію народа питання, чи наші люди в Америці мають узивати, чи нї, догмати віри католицької що-до непогрішности і єупремациї Папи Римского. При дискусії виражали ся, як довідуємо ся з справоздань «Свободи», в спосіб так ображаючий Престол Апостольский, що виривно оказали тенденції єреси і схизми і духа протестантского.

Може не спостерегли ся, що таким способом поступованя, стали всі учасники віча або екскомуніковані ipso facto на підставі уступу 20 буллі Apostolicae Sedis, або, найменше, тежнічим вираженєм канонічним, стали Suspecti de haeresi.

Зачуваю, що се їх поступованє, котрим дали велике згіршенє вірному народови є лише

політичним маневром, котрою ціл'ю мала би бути змусити Престол Апостольський до даня того, чого бажають.

Бези так є, то такий маневр треба означити за маневр в високім степені небезпечний, і говорячи по людски не зручний і компромітуючий справу, вже і так в загальній опінії досить скомпромітовану.

Тепер справа утворення самостійного єпископства може легко представити ся справою кількох непевних що-до віри і несовісних св'ященників.

Можна лиш жалувати, що справа погіршена через поступоване наших людей, так як вже і давніше поступованем наших людей була кілька разів скомпромітована.

Ті, що хоть троха займають ся справами наших виходців, знають о фактах, котрих не хочуть прилюдно підносити, бо занадто сур'є сумні і занадто великий вестид роблять нам всім.

Думаю, що не потреба доказувати, як в такій справі безсовісне поступоване хотай' одного може зробити неприхильним до нашої справи представителів Церкви католицкої в Америці. А їх мн'є не може не мати великого значіння у Престола Апостольського.

Наше положен'є стало ся тепер незвичайно трудне, бо видає ся, що навіть в разі, як би Престол Апостольський згодив ся на наші просьби, могли би наші люде для зглядів особистих не слухати і руского єпископа в Америці.

Так то в цілій тій справі на жал'є мусимо признати прилюдно, що завинили наші люде, а ту вину складати на Конгрегацію розширення віри, чи на єпископів латинських в Америці, як многі роблять, є що найменше легководушним судженем о справі, котрої не знає ся.

Так стоїть справа утворення в Америці руского єпископства.

Що-до евентуальної латинізації наших людей, місцева власть церковна, як не менше Рим, тримає ся обов'язуючих у нас приписів Конкордії.

В одній лиш єпархії а іменно в Куритибській, ті постанови зістали троха змодифіковані.

Відповідаючи на запитан'є єпископа Куритибського Йосифа «da Camargo y Barros», префект Конгрегації дня 1/IX. 1899. писав:

Copia. Roma 1 Septembris 1899. Illme ac Rme Domine! Haec S. Congregatio in generalibus comitiis habitis die 18 Augusti p. elapsi subiecit examini dubia ab Amplitudine Tua proposita per epistolam diei 20 Maii p. e. quoad prolem nascituram ex matrimoniis mixti ritus et quoad veniam impertratam pro sacerdotibus graeco-ruthenis administrandi Sacramenta fidelibus latinis istius dioeceseos.

Itaque Emi Patres respondendum censuerunt:

Ad I-um. Curandum est, ut ante matrimonii celebrationem sponsi inter se conveniant de universa prole educanda in ritu, qui proprius est Ecclesiarum Brasiliae, id est in latino ritu. Quodsi id nupturientibus non placuerit, proles educanda erit in ritu parentum inata secum ita, ut mares sequantur ritum patris, foeminae ritum matris.

Ad II. Affirmative in casibus necessitatis et gravis difficultatis, in quibus servandae erunt sequentes instructiones.

a) Quoad baptismum, sacerdotes ruthenocatholici proli ad latinum ritum spectanti poterunt administrare sacramentum baptismi utentes Rituali sui ritus. Bapismus vero in hisce rerum adiunctis collatus nullo modo ritus mutationem involvit, neque ad huiusmodi mutationem ullum praetextum praebere poterit. Actus autem baptismi his in casibus collati inscribatur in libro separato pro baptisate prolium alterius ritus atque in eo adnotetur, quod baptisata proles ad alium ritum pertineat. Deum de collatione huius baptismi respectivus parochus quantocius informetur.

b) Quoad poenitentiae sacramentum, fideles utriusque ritus apud sacerdotem latini vel rutheni ritus a suo Ordinarii approbatum peccata sua confiteri et beneficium sacramentalis absolutionis valide ac licite obtinere possunt.

c) Quoad SSmm. Eucharisticum Sacramentum, fidelibus utriusque ritus sit facultas communicandi utrovis ritu in iis locis, ubi nulla

ecclesia nec sacerdos proprii ritus haberi potest, prout notum est ex heic adnexo decreto huius S. Congregationis dato die 18 Augusti 1893.

d) Deficiente sacerdote proprii ritus poterit latines infirmus a presbytero rutheno in fermentato, et infirmus ruthenus a presbytero latino in azymo sacrum viaticum accipere.

e) Eadem deficientia existente pro infirmis positus in periculo mortis poterit illis alterius ritus sacerdos extremam Unctionem oleo sacro in suo ritu nsitato administrare.

f) Verum nec Baptismus a sacerdote alterius ritus urgente necessitate vel in gravi difficultate collatus, ut superius demandatum, nec confessio peccatorum coram tali sacerdote facta, nec Sacra Communio iuxta alterum ritum sumpta, nec denique Sacramentum Extremae Unctionis ab alterius ritus sacerdote in articulo mortis obtentum transitum ab uno ad alterum ritum producere possunt.

Quas Emerum Patrum resolutiones SSmmus D. N. benigne approbare dignatus est.

Interim Deum rogo etc.
(sigil.) Card. Ledochowski, Praefectus.
(sigil.) pro Secrio Aloisius Salvi, Officialis.

З сего письма, дословно відписаного, видно, що вільно правно нашим виходцям тримати ся постанов конкордії; що навіть ті постанови в многих точках сур'є ще потверджені, що проте не є правдивим тверджен'є що Конгрегація змушає наших людей до обряду латинського.

Є однак в висказі першого речення припис, котрий з пересадою і шовінізмом толкований, міг би стати впрост небезпечним.

Будучи в Римі минушого року, я звертав увагу Конгрегації на се небезпеченство і не залишу нагоди сегоднічної подорожи, щоби представлене своє відновити.

В наших однак руках устеречи виходців наших перед тим небезпеченством. А способом є висилане до Америки в загалі, а особливо до Бразилії і до Канади, де св'ященників менше а небезпеченство утраченя віри більше, ревних і добрих св'ященників.

Річ ясна, що потреба людей готових на всі труди праці і невгоди, і так привязаних до віри, щоби могли не лиш самі не стати апостатами, але в вірі і любові утверджати. Потреба людей повних духа апостольського, котрі би ішли до Америки не на те, щоби ужити сзободи, і втечи перед всякою властію, але людей, що були би готові і жите посвятити для спасеня душ Христових.

Я увірений, що таких людей найдемо поміж нашим духовенством, таких людей доброї волі і щирої праці завзиваю до сеї трудної, але і важної місії, упереджаю однак, що заки згоджу ся на вислане місіонера, мушу пересвідчити ся о его способности до місії; тож мушу его виставити на пробу і дійти до пересвідчення, що з его місії будуть люде мати хосен, що буде їх провадити до вічного спасеня і не буде встидати ся Євангелія Христового.

Писано у Львові дня 7—20/VIII.

† Андрей
Митрополит.

Страйкові справи.

● Страйкове поколося збирають пильно польські дневники, але очевидно мало дечого можуть назбирати пригідного для себе. Dziennik polski відкликє свої слова, які був висказав з початком страйків, що причиною хлопської змови є визиск дворів, та полемізує з «Ділом», що якраз тому не було визиску, бо він (Dziennik polski), видав був пароль: не кривдити хлопів! А Stowo Polskie радить випередити Русинів і виступити в роли обвинителя, бо се користнійше положен'є, чим обвиненого. В дописи з Відня, яка подає розмову з одним членом польського кола, містить ся такий уступ:

«Я тої гадки, щоби польське коло зараз на першій засіданю палати, не чекаючи на атак зі сторони Русинів, висгунило з публичним річевим виясненем(?) справи хліборобского безроботя у

східній Галичині. Треба з документами, цифрами і фактами в руці супроти цілої Австрії здема-сковати(!) несумлінну агітацію Русинів, виказати, що уживали неправних(!), переворотових(!), революційних(!!) средств. Німецька приповідка каже: «Die beste Deckung ist der Hieb» (Найліпшою заслоною є удар). Русини без сумніву порушають ся справу в парламенті. Без сумніву виступлять також з тисячма обжалованями против Поляків і против галицьких властей. Чому трівожно чекати, аж се наступить? Чому дозволити їм, щоби грали ролю обвинителів? Обжалований має завжди труднійшу позицію. Будьирбудь св'єт підозриває в нім виновника. Нехай Русини боронять ся! Матеріялу на жал'є не бракує. Маємо его через міру богато».

Але чи справді сей матеріал, штучно сконструований для випередженя противника, буде має стійність, про те ми не лиш сумніваємо ся, але категорично перечимо. Отсе поважана особа і наочний свідок, пос. Йосиф Гурик описав в «Ділі», «як наші верховоди метили ся на наших селянах за страйки», де наведено самі голі факти, але від них волоса стає дубом! Між иньшими читали ми там річи, які певне справдять ся в даній потребі, а які як довідуєм ся в послідній хвилі, тепер... сконфіскувала ц. к. прокураторія. Тому очевидно ми мусимо пропустити ті картини рускої мартирології, але они у правнюють нас до твердженя, що супроти таких даних, польське Коло лиш осмішить ся перед парламентом, коли послухавши адвокатского кручка панів зі Stow-a polsk-ого, схоже перед форум Австрії позвати на обвинителя Русинів!

Пора відновити передплату!

НОВИНИ.

— Календар. В п'ятницю: гр.-кат. Іриней; рим.-кат. Лаврентія. — В суботу: гр.-кат. Евтиха; рим.-кат. Захарія.

— **Пам'ятайте, Братя, на місію до Канади!**

— Для місії до Канади прислав о. І. Стефанчук з Павелча сердечний лист разом зі значною жертвою: Щаст'є Боже і доломожи! — пише жертводатель. — Працюю Вас щиро-сердечно, желаю щасливої дороги, щасливо висісти на берегах Америки, щасливого прибуття на місце призначеня! По щасливих успіхах місійних в Канаді, желаю також щасливого повороту до старого краю! Я з моїх малих фондів жертвую на сю місію під Вашим проводом 60 К. — Що можу, посилаю нашим Сестричкам на далеку дорогу. Пазя Петровска 1 К 20 сот. — О. Іван Попель, парох Довгополя прислав 40 К через нашу редакцію.

— ВПресєв. Митрополит Шептицький виїхав ніч до Тухлі на реколекції для св'ященників.

— В справі обходу папского ювілею відбув вчера комітет засіданє під проводом Митрополита і ухвалив предложити обширнійшому комітету, який має зібрати ся дня 8. с. м. ось таку програму до одобреня:

1. Поїздка до Риму;
2. Обхід ювілею у Львові;
3. Обхід ювілею на провінції.

Дотично першої точки ухвалено подати до відомости обширнійшого комітету коншта подорожи і побуту в Римі і що побут у Римі визначено на 25. і 26. жовтня.

Обхід у Львові має обнимати 3 часті, іменно: 1) академію для теологів і св'єтської інтелігенції, 2) концерт для тіснійшого кружка інтелігенції, 3) концерт для ширшого загалу. — Ближні точки обходу у Львові, який має відбутись по повороті з Риму, будуть пізнійше усталені.

Що-до обходу на провінції, порішить комітет спосіб его на засіданю, що має відбути ся в неділю, на якім зістане також остаточно зредатована адреса до папи, після гадок, висказаних на вчерашнім засіданю.

— Іменованя. Міністер просєвіти заіменував професора львівського університету, д-ра Бронислава Кручківча, директором львівської екзамінаційної комісії для кандидатів учительського стану в гімназіях і реальних школах, а також директором екзамінаційної комісії для учительського уряду в женських ліцеях. Заступником директора першої з тих комісій іменував міністер просєвіти професора львівського університету д-ра Ігнатія Закшевского.

— Тов. Богослови-сецєсіоністи з львівської архидієцезії, всіх 4-ох літ, мають вносити поданя о принятє до Семинарії найдалше до 15. вересня с. р. У поданях, висиланих безпосередно

до ВПреоєв. Митроп. Ординаріята у Львові, треба прозяти о прийнятє до духовної Семінарії у Львові і до звязи з Клірєм, а яко залучники долучити лише свідомство зрілости і індекс, евентуально також і абсолюторію. Елєкція і іспити для всіх літ зачнуть ся дня 15. вересня рано і будуть тревати еще 16. і 17. с. м.

Боцян Осип.

— **Пострайкові розправи.** Перед звичайним трибуналом львівського кравового суду, який складає ся із: президента Пшалуского як председателя і радників Сварячевского Нагліка та Промінського як вотантів, розпочала ся вчера карна розправа проти 28 селян із Глухович. львівського повіту, обжалованих о злочин публичного насильства з §. 81. і 98. з. к., поповнених через те, що зганяли робітників з лану. Обжаловує заступник прокуратора Невядомский, а боронять адвокати: др. Кость Левицкий з рамени «Народного Комітету» і др. Шляйхер. Обжаловані — майже самі молоді парубки від 16 — 10 літ — відповідають крім 5 вільної стопи. Один з них не явив ся по причині військової служби. На вчерашній розправі відчитано акт обжалування і зачало ся переслухуване обжалованих. Нині тревает розправа дальше

— **Загадочна справа.** Директор міської різні Готліб мав різні задрки з різниками. Раз також був переговорив ся з огородником Валюшевским, якого хотів прогнати з шанку, що находит ся в комлексі забудовань різні, — до чого не мав права. Видко з того, що Готліб не лише був службістом, але і взагалі дразливим чоловіком. Ті вічні задрки втворили в нім такий страх і подразненє, що се довело до катастрофи. Дня 26. червня вертав Готліб до дому пішки, а шкіра држала на нім зі страху, щоби хто не напав на него. Та дивно тільки, що сей дуже добре ситуований страхополєх був також оцидним скупарем: ото жиливав взяти дринду за корону і заїхати безпечно на місце, але волів манджати ген аж за Замарстинів по безлюднім гостинцї, з убийчим оружьем в руці. Бо п. Готліб виробив собі був для власної оборони право ношеня револьвера, і з ним в кишені ходив по Львові немов би жив що найменше в Пекїні підчас боксерского руху. Надійшло двоє безвинних людей в дружній розмові між собою, Готлібови видало ся(ї), що они нападають на него. Станув за ліхтарню і кракнув: Чи ви панове на мене? — Хвиля тишини, заким знапастовані зорієнтували ся, звідки походить сей голод; а відтак каже бл. п. Валюшевский спокійно: Ми не на пана. Але переполошеного п. директора не рефлектує спокійний тон бесїди, він каже: Я стріляю і. грим — Валюшевский лежить трупом Готліб зник в сутїнях ночи, докопавши сего кровавого діла і побіг на жовківську уліцю до поліційної стражничї розказати, що «у власній обороні» забив чоловіка. Сего убійника навіть не звільнено зі служби, лише дано ему урльоп і полішено впрочім на вільній стопі. Ні, такого панка повинно ся конечно бодай до Кульпаркова замкнути, коли не... — але се викаже нинїшня судова розправа, яка справдїть, чи справдї у п. Готліба була виключена зла воля і він дав ся лише унести своїм нервам..

— **Пп. Крушельницка і Мишуґа** вьозьмут участь в інавгураційних концертах фільгармонї при кінці бїж. місяця. Також виступить один з найславнійших барітонів свїта п. Санмарко; надго звїсний віртуоз-п'яніст Жигмонт Стойовский і славний, чеський скрипок Ярослав Коциян, суперник Кубелїка о палъмо першенства. Між иньшим відиграє фільгармонійна оркестра нову кантату Генрика Ярецкого до слів «Оди до молодости!» під особистою управою композитора.

— **3 поля маневрів** доносять нам: Сегорічні маневри XI. (львівського) корпусу відбувають ся в околицях Станіславава і Коломиї при пересїчно добрій погоді. До нинї (четвер) полки вправляли ся в бригадах і дєвізіях к'юло Галіча, Товмача, Дєлятина, Печєніжина, Косова і Городєнки. В о-статних двох днях сего тижня стануть проти себе східна дєвізія (5 полків кравової оборони і 3 полки інфантерїї) проти західної дєвізії, зложеної з прочих полків XI. корпусу. По обох сторонах находить ся кавалерія і артилерія. Кінцеві маневри (Schlussmanöver) відбудуть ся коло Оттанїї, звідки вєчером в суботу військо розїде ся залїзницями до своїх гарнізонів.

— **Страшна пригода в Золочєві.** В одноповерховій камениці Ф. Райса в Золочєві, при уліці Зелїзничїй, свідло в п'ятницю около 7. години на великім балкони, що належав до мешканця Левенгерца кілька осіб. Левенгерц, — то молодий муштина, купець, жонатий, батько двоїх дїтїй. Згаданого дня прийшов до него в гості сусїд Функельштайн з жінкою, старші вже люди, літ коло 60. Повиношено крісла на балкон і там сїли собі Левенгерцова з трїлітнім синком на колїнах, а коло неї 5-літна донька. На другім кріслі сїла Функельштайнова. Треба ще додати, що балкон був передїлений, а поміст на нім був зроблений з дошок в той спосіб, як то роблять ся двері з вкладаними в рами тафлями. Кажуть навіть, що то таки буди старі двері, котрі ужито при будові каменїці за поміст

до балкону. На одній половині стояло кілька вазонків з олеандрами, на другій сидїли згадані особи. Нараз підчас розмови завалив ся поміст балкону. Перша стратала рівновагу Левенгерцова і впала крізь дїру на камінний тротоар; за нею упала донька, а наконєць Функельштайнова. З другої сторони поміст висунув ся також і упав на Левенгерцову. В тїй же хвилі перекинуло ся крісло, на котрім сидїв Функельштайн і він упав на Левенгерцову придушуючи єї і двоє дїтїй своїм тягаром. Левенгерц був би також упав, але на крик, який перед тим зробив ся, вбїгла служниця і придержала єго з заду за одїне. Зараз збїгло ся множество людей. Левенгерцова лежала на землі непритомна, Функельштайнова зі страху і болю зімїла, а дїтїй облила кров. Найменше потовк ся Функельштайн. Насїло зараз кількох лікарів з помочю. Левенгерцова не відискала притомности і померла в пять годин по пригоді. Син Левенгерца страшно покалічений і осліп, донька має ціле лице страшно покалічене, так, що оно творить одну рану. Стан Функельштайнової є також грізний, а Функельштайн лежить недужий.

— **Антисербські демонстрації.** В справі великих заколотів, які викликали Хорвати демонстраціями проти Сербів (про що звїстили вчерашній телеграми) подають часописи багато цікавих подробиць. Коли товпа Хорватів в Загребі зачала розбивати сербські склепи, кофейні, а поліція показала ся безсильною, зарєквіровали військо. Однак по причині військових вправ прибуло тільки дві компанії жовїрів, які не могли дати собі ради з товпою народа, що виперта з одної уліці, громадила ся сейчас на другій. Розрухи тревали до 2 гої години в ночи, а їх вислїдом було велике число ранених та арештованих. — Передвєчера видало прокламацію, яка закаує громадити ся по уліцях. Склепи має ся замикати о 9. годинї вєчером, а брами домів вже о 7-мїй. Представленє в театрі відкликано. Товпи народу зачали збивати ся вже ранним ранком по уліцях, цокритих вибитими шибками, поломаними шибками і т. д. Уліцями переїзджала кінна поліція, узброєна в револьвери. — Підчас розрухів стрїлив спєнсіонований капітан Вітас, між товпу і влучив в лїву грудь одного різничого помічника. На Прїлєсу напали демонстранти на дїм капітана Вітаса. Найперше погашено та понищено ліхтарні, а юрба росла з кождою хвилєю. Повиривано та вивєсено на уліцю склепові лєди і утворено з них барикади в напрямі уліці Начїч. Пів ескадрони уланів очистило уліцю, однак лєди відїхали, зїбрала ся товпа наново, вдерла ся до мешканця Вітаса і знищила єго до тла. Меблї повикладано вікнами. Вітас з жінкою ратували ся утечно через плїт. Звїден удала ся товпа на иньшї уліці, повиривала балки з каналу, який будувє ся там як-раз і вибивала ними шибї та нищила доми. О год. пів до 8 рано зїбрали ся дємонстранти знова перед домом Вітаса. Капітан утік до сусїдного дому. Розшалїла юрба вивалила двері того дому, витягнула старця на уліцю і зачала окладати побоями. Лєди удало ся поліції вирвати нещасного з рук розлючених Хорватів. Відвєзено єго до шпиталя, де він помер вєчера в полудне в наслідок одержаних ран. Також і в иньших місцевостях вибухли розрухи. І так в місцевости Врабец дійшло до того, що жандарми дали салву і убили на місци одного демонстранта. Арештовано багато осіб, між ними редактора часописи Hlas Naroda, Сїрватку і адміністратора часописи Hrvatske pravno, а в Зїгребї мають оголосити наглі суди.

— **Сензаційна співачка.** На американських сценах повилла ся в послїдних часах нова сензація, Міс Едита Гелєнар з Флориди і стала тепер коротєвою тамошних театриків. Є се сензаційна в цілїм того слова значїню співачка. Єї голосу годї відрїжнати від тону скрипок. В Берлінї виступала перед кількома літами австральска співачка, Ада Коллі, яка брала з легкостю найвишї тони, недоступні для звичайних смерельників. Міс Гелєнар перевишєє єї однак чистотою і мяккостю голосу, який можна видобути тільки за помочю найліпших скрипок. Вона співєє «інтермецо» з «Cavaleria rusticana» і вьодить при тїм смичком по струнах інструменту і ніхто із слухаючих не пранускає ані на хвилину що «інтермецо» співєє ся. По хвилині опадають скрипки, а мелодія плывє дальше мов срібло, чиста, звучна, зворушаюча. Міс Гелєнар відбуває тепер артистичну подорож по більших містах Америки, а потїм має замір прибути і до Європи.

— **Обмежена на відєньській політехїці.** Ректор відєньської політехніки оголошує, що за дозволом міністерства проєвіти буде приймати ся на 1902/903. шкільний рік в першїй мірі кандидатів з доїшної Австрїї та з тих коронних країв, де нема політехніки, а доперва потїм кандидатів з иньших коронних країв і чужинців після порядку, в якім зголосили ся і в міру місяця. Причиною сего оголошеня є надмірне переповненє політехніки у Віднї, а се перескаджав науці.

— **Живцем спалив ся 10-літній син Івана Кульчицкого Поливки, господаря в Кульчицях**

шляхотских, самбірського повіту, підчас пожару, який вибух у него тими днями о 11. годинї в ночи. До того згорїла нещасному хата і господарскї будинки. Причина пожару незвана.

— **Сушєю з Парижа до Нового Йорку.** Вісім місяців тому вибрав ся один, розумїє ся, Англієць, що називав ся Гаррі де Уїндт, в незвичайну подорож. Він постановив іменно дістати ся сушею з Парижа до Нового Йорку через Сїбір і Аляску. Досить поглянути на мапу, щоби переконати ся, яка шалена така думка і кілько треба відваги та надлюдської енергїї до єї виконаня. А прєці Уїндт переміг всякі трудности і добив ся щасливо до ціли. Дня 26. серпня одержали парискї часописи ось таку телеграму: «Пан де Уїндт прибув нинї рано до Нового Йорку». Дїїсно, подиву гідна залїзна витрєвалість того Англіїця, який не вагав ся пустити ся в дикий край, через сїгнї і морози, наражаючи що хвиля своє жатє — а всьо тоє для догодженя своїй фантазїї. Він вибрав ся в дорогу 19. грудня минушого року. В червнї дійшов до берегів Тихого океану і дістав ся на човні Ескїмосів через пролив Берінґа на американскїй берїг. Звїден була дорога уже значно легша і Уїндт дістав ся вже без великого труду до Нового Йорку.

— **Ц. к. Дирекція залїзниць державних у Львові** оповїщує:

Після оповїщеня заміщеного в «Газетї львівській» розписано конкурс на доставу і усталєне механїчних приладів для трєх водних стацій (с. в. стацій) призначених до достарчуваня води для поїздових машин (на залїзничїм шляху Львів-Самбір, який будувє ся як-раз тепер.

Оферти належить вносити до ц. к. Дирекції будови залїзницї у Віднї VI, Gumpendorferstrasse 10, а то найпізнійше до 20. вересня 1902 до година 12-тої в полудне.

Услїва і иньші потрібні офертові залучники можна переглянути зглядно дістати в згаданїй ц. к. Дирекції або в ц. к. Управі будови залїзницї у Львові ул. Баторого ч. 12/14.

— Сим доносять ся, що в наслідок вискоченя 8 возів при вїзді поїзду ч. 2252 дня 28. серпня до стації Любича, здержано особовий і товаровий рух поміж стаціями Рава руска і Белзець на одну добу.

— Дня 29. серпня привєрнено вже загальний рух поїздом ч. 2252.

— **Носатина у Львові.** В кошарах уланів кравової оборони за Личахівкю рогачкою захорувало 80 коний на носатину. Хоробу принєсли сироватжені з провінцій резервові конї. Дєси застрїлено 30 уланських коний.

— **Гумористичний кутїк.**

— Шож, Галочко, чи вже ходить твій малєнький братчик?

— Єще ні, але вже має дві ноги.

— **Дрібні вїсті.** До рускої гїмназїї у Львові записало ся до передвєчерашного дня 713 учеників. — Дня 6. вересня відбудє ся в Святинї, в тамошній читальни «Просвїти» нарада академиків та матуристів, які перебувають під ту хвилю в сятинській повіті.

— **Родимці! Памятайте на фонд будови приватних шкїл!**

Посмертні оповїстки.

— **Ольга зі Стронських Посїкира** жєна гр.-кат. парохїяльного сотрудника в Камінці лісній померла дня 21. серпня с. р. В. і. п.

Наука, штука, література.

— **Зоря, ч. 8** за серпень 1902. Зміст: *Богдан Ленкий.* Оповіданє дяка. *Максим Залїзняк.* Держїм ся свого! *Богдан Ленкий.* Василєви Стефанякови (вірш). *Лєсь Гр...* Богдан Ленкий. Катастрофи в Венеції. *Олєкса Ка.* Думка хлїбороба (вірш). Гусятинський і Ходачковський. Оголошеня: Цїна статїнка 10 сот. «Зоря» виходить що місяця і коштує лише 1 К. Адреса редакції: Коломия, ул. Собїського 33.

Телеграми.

Відєнь, 4. вересня. Вєчера відбула ся чотирогодинна кабїнетова рада. Опісля вїїхав др. Кербер до Пешту. Ту надїють ся рішучо уже покінченя переговорів в справі цїлової тарифи.

Відєнь, 4. вересня. Цїсар надав звичайному профєсорови львівської політехніки, Юліянови Недзведзкому, титул і характер радника двора з увільненєм від такси.

Кїльонїя, 4. вересня. Підчас маневрів флоти наступила експлозія на однім із торпедових

човнів. Трех моряків згинуло на місці, багато є ранених.

Софія, 4. вересня. Арештовано агента македонського комітету, резервового підполковника, Ніколя.

Липск, 4. вересня. При будові водної вежі завалило ся руштоване, причім згинуло на місці 7 робітників, а 28 є тяжко ранених.

Будапешт, 4. вересня. Угорське кореспонденційне бюро доносить, що в Загребі оголошено наглі суди.

Невий Йорк, 4. вересня. Підчас оводінного вибуху вулкану Мон Пеле на Мартиніці згинуло 1.000 осіб, а 150 є ранених.

Нев-Йорк, 4. вересня. Повіз, яким їхав президент Рузвельт разом із своїм товаришем, вахав між Пітсфілдом а Ленокс на електричний трамвай. Рузвельт потовк ся легко і здер собі шкіру з лица. Секретар Рузвельта легко ранений. Поліційний агент убитий. Також убиті коні від повоза. Керманіча трамваю і кондуктора арештовано.

Др. Кароль Гайсіг

б. довголітний І. секундар головного шпиталю повернув і ординує в хоробах внутрішних від 3—4. щодень. Ул. Паньска ч. 6.

Адвокат Др. Федан

потребує конципіента,
уповажненого до субституції.

Артистку,

драму в 4 актах Антона Крушельницького, можна замовляти у автора: Коломия, ул. Замкова 15А, по ціні 2 К.

COLOSSEUM Ernesta Thorna

у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонішна Найславнійша програма!

від 1. до 15. вересня 1902.
При співучасті військової музики 30. п. п.
1) Увертура. 2) 3 Ага—Zebra—Voga, ін. пійскі ігрища. 3) 9 Pircher, горішно-стирийські співваки, тансери та йодлери. 4) Панна Czita, польска віртуозка на скрипках. 5) Zizi Papillon, париска ексцентрична акробатична співачка. 6) Mariot, творець сьміху. 7) Орхестра (Реклямограф). 8) Elly del Sarto, артистка на мандолині. 9) Брати Püps, наслідувачі зьвір'ячих голосів. 10) Брати Hamilton, ексцентричні малярі. 11) Сестри Kletti, тирольські дуєтетки. 12) Miss Berley, співачка.

Що дня о 8. год. вечером велике представлене. В неділю і сьвята два представлення. Що п'ятниці High-Life представлене. Білети вчасніше можна замовляти і набути в конторі Пльона ари ул. Кароля Людвика ч. 9, у Львові.

— РІК ЗАСНОВАННЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень

Львів, ринок ч. 10. (дім «Просьвіти».)

є одним руским Товариством асекураційним.

Фонди «Дністра» з дням 31. грудня 1901.

Дністер

Фонд резервовий	386.402	кор.	83	сот.	} разом 645.383 кор. 59 сот.
Резерва премій	205.227	"	"	"	
Резерва спеціальна	6.000	"	"	"	
Фонд емеритальний	47.753	"	76	"	

«Дністер» обезпечує будинки як також збіже і нашу против шкідливіх. Всі три Ви. Ординариати припоручили «Дністер» Всч. Духовенству і всім вірним.

Оплата премій в «Дністрі» є уміркована, а чистий зиск — надвижку з оплат — розділяє

«Дністер» межі своїх членів яко звороти. В р. 1900. і 1901. вносить зворот 8%. Шкоди виплачує «Дністер» дуже скоро, а оцінку шкід переводить разом з делегатом і 2 членами місцевими. До 31. грудня 1901. виплатив «Дністер» 5.075 відшкодовань в сумі 2,656.787 кор.

Члени «Дністра» можуть без перешкоди залягати позички в Банку краєвим і касах ощадности. бо каси ті приймають поліси «Дністра» при позичках гіпотечних.

На жите можна обезпечати через «Дністер» — капітали на дожитє, посмертні капітали, посаги, ренти і т. д. — краківським Товариством, а з провізії від тих обезпечень відступає «Дністер» часть на рускі добродійні цілі.

Агенції передає «Дністер» радо селянам, господарям, особливо де нема «Дністра». Агенти заробили 349.486 кор. провізії.

Селяне! убігайте ся тільки о агенції «Дністра».

Від огню обезпечайте ся тільки в «Дністрі».

На жите обезпечайте ся тільки через «Дністер».

Дві панночки

можуть найти поміщене в рускім домі в дуже здоровій часті міста; дома німецка конверсація і фортепян до ужитку. Близша відомість в редакції «РУСЛАНА».

Автоматичні Водопроводні прилади

для високоположених, убогих в воду господарств, огородів, сіл, міст, віль, дїбр і т. д. практичної, одинокі існуючої технічно, знаменитої конструкції, безастанно доставляючої воду на кождо висоту і віддаленє, будує перше моранське заведенє для водопроводів і помп

Ант. Кунц

ц і к. надворний доставець в Mährisch Weisskirchen.
Проспекти даром і оплатно.

2 21—24

Розклад поїздів залізничних обовязуючий від 1-го мая 1902.

(Приїзд і від'їзд поданий шеля часу середно-європейского).

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова	
посп.	особ.			посп.	особ.		
приходить о годній				відходить о годній			
	6-10	з	Кракова, Берлина, Варшави, Відня	6-25	до	Сучали, Жидачева, Кересмезе, Потугор	
	6-20	з	Чернівців (Іцкан, Газац), Чорткова	6-30	до	Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний	
	6-50	з	Брухович, щод. від 15. мая до 14. вер. вк.	6-43	до	Лавочного (Пешту) Борислава, Дрогобича	
	7-45	з	Янова	6-55	до	Лавочного (Пешту) Борислава, Дрогобича	
	7-40	з	Підволочиск, Бродів на дв. Підзамче	8-30	до	Кракова (Відня, Праги), Берлина	
	8-00		на дв. головний	2-55	до	Лавочного, Хирова, Калуша	
	8-10	з	Лавочного (Пешту), Калуша, Хирова	9-00	до	Янова	
	8-15	з	Сокала, Гали рускої	9-15	до	Янова	
1-35	8-50	з	Кракова, Відня, Праги, Берлина	9-50	до	Белая, Сокала, Любачова	
	10-25	з	Ряшова, Любачова	10-30	до	Чернівців, Потугор	
	11-55	з	Станиславова (Кересмезе, Потугор)	10-40	до	Гернополя, Потугор, дв. Підз.	
	1-10	з	Лавочного, Калуша, Хирова, Борислава	2-40	10-57	до Янова від 1. мая до 15. вересня в неділю і сьвята	
	1-23	з	Янова	1-25	до	Янова від 1. мая до 15. вересня в неділю і сьвята	
2-20		з	Підволочиск, Копичинців на дв. Підз.	2-15	до	Брухович від 15. мая до 14. вересня в неділю і сьвята	
2-35			на дв. голов.	3-05	до	Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вер.	
	3-14	з	Брухович (15. мая до 14. вер. в нед. і сьв.)	3-15	до	Янова щоденно від 1. мая до 30. вер.	
	4-40	з	Самбора, Стрия, Скольного (15—30.9)	3-25	до	Брухович щод. від 1. мая до 15. вер.	
	5-11	з	Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.	3-35	до	Ришева, Хирова, Любачова	
	5-35		на дв. голов.	Ніч			
1-45	5-40	з	Чернівців, Іцкан	12-45	6-10	до	Станиславова, Жидачева
	5-50	з	Кракова	6-20	до	Кракова (Відня, Берлина, Варшави)	
				6-30	до	Янова від 1. мая до 15. вер. будні дни	
							а від 16. вер. до 30. п'ят. 1902. щоденно
							до Лавочного (Пешту), Калуша, Хирова
							до Сокала і Рави рускої
							до Брухович (15. мая до 14. вер. в нед. і сьв.)
							до Перемішля
							до Підволочиск, Бродів гол. дворець
							до Янова від 1. мая до 15. вер. в нед. і сьв.
							до Іцкан, Чорткова
							до Кракова, Відня, Варшави, Праги
							до Підволочиск, Бродів дв. головний
							до Кракова, Відня, Праги, Самбора
							до Брухович від 15. мая до 14. вер. щод.

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.

Час середно європейскій рїхнить ся від часу львівського о 86 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского = 12 год. 36 мин. часу львівського. — Бюро інформаційне ц. к. залізниць державних (ул. Красіцких ч. 5.) уділяє пояснєнь в справах залізничних, продає білети вського рода і розклади їзди.

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

Банку Гіпотечного

2 купує і продає

вські

папери цінні

і МОНЕТИ

по найдешевшім курсі деннім не числячи ніякої провізії.